

RADA GMINY STROMIEC

ul. Piaski Nr 4
26-804 Stromiec

**UCHWAŁA NR XII.91.2019
RADY GMINY STROMIEC
z dnia 30 grudnia 2019r.**

w sprawie przyjęcia „Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Stromiec na 2020 rok”

Na podstawie art.4¹ ust.1, 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2019, poz.2277z późn.zm.) oraz art.10 ust.1-4 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2019r.,poz.852z późn.zm.) w związku z art.18 ust.2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2019r.,poz.506 z późn.zm.), Rada Gminy Stromiec uchwała co następuje:

§1. Przyjmuje się „Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Stromiec na 2020 rok” w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszej uchwały.

§2 . Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§3 . Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY STROMIEC
Michał Ziółkowski

Uzasadnienie

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2019r., poz.2277 z późn.zm.) oraz ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2019r.poz.852 z późn.zm.) do zadań własnych gminy należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz przeciwdziałanie narkomanii. Realizacja tych zadań prowadzona jest w oparciu o Gminny Program Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2020 rok jest kontynuacją działań rozpoczętych w minionych latach i został opracowany w oparciu o Narodowy Program Zdrowia na lata 2016-2020 (Dz. U. z 2016r.poz.1492).

W związku z powyższym podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2020 rok jest zasadne i konieczne.

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII DLA GMINY STROMIEC NA 2020 ROK

Wprowadzenie

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Stromiec na 2020 r. zwany dalej „Programem” został opracowany w oparciu o art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277 z późn.zm.), w związku z art. 18 ust 2 pkt.15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019r., poz.506 z późn. zm.). Program charakteryzuje się wielopłaszczyznowym podejściem do kwestii przeciwdziałania i rozwiązywania problemów alkoholowych, a kierunki działań w nim określone stanowią rozwinięcie i kontynuację działań podejmowanych w latach poprzednich.

Program jest zgodny z założeniami:

1. Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. 2019r., poz.2277 z późn.zm.);
2. Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390);
3. Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2019 poz.852 z późn.zm.).
4. Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016r w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020 (Dz.U. z 2016 poz.1942).

I. PODSTAWY PRAWNE

Obowiązek corocznego uchwalania niniejszego Programu wynika wprost z art. 4¹ust.2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019r., poz. 2277 z późn.zm.). Obowiązek ten wynika także z ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2019r.poz.852 z późn.zm.).

II. DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY STROMIEC

Dla potrzeb opracowania Programu w Gminie STROMIEC w czerwcu 2018 roku przeprowadzono Diagnozę Problemów Społecznych.

Diagnoza i analiza problemów społecznych jest podstawą opracowania celów głównych, szczegółowych i konkretnych zadań Programu.

W badaniu ankietowym łącznie udział wzięło 413 respondentów.

DZIECI I MŁODZIEŻ SZKOLNA

(Uczniowie szkół podstawowych, młodzież szkolna)

(292 osoby)

DOROŚLI MIESZKAŃCY GMINY

(100 osób)

SPRZEDAWCY ALKOHOLU

(21 osób)

Celem przeprowadzonych badań była analiza **wybranych problemów społecznych, występujących na terenie gminy**. Badany obszar dotyczył kwestii takich jak:

- **Problem alkoholowy** – spożywanie, uzależnienie oraz dostępność napojów alkoholowych dla dzieci i młodzieży szkolnej na terenie gminy, skala problemu wśród dorosłych mieszkańców gminy;
- **Problem nikotynowy** – spożywanie, uzależnienie oraz dostępność dla dzieci i młodzieży szkolnej na terenie gminy;
- **Problem narkotykowy** – rozpowszechnienie i dostępność narkotyków oraz dopalaczy, skala problemu wśród dorosłych mieszkańców, dzieci i młodzieży szkolnej na terenie gminy;
- **Zjawisko przemocy na terenie szkoły oraz domu** – skala problemu;
- **Korzystanie z komputera** – z uwzględnieniem narażenia na zjawisko przemocy w internecie;
- **Inne problemy społeczne** – hazard, bezrobocie, ubóstwo.

Dane zostały zebrane w okresie czerwca 2018 r. Zrealizowano łącznie 413 ankiet. Zróżnicowany dobór próby do badania umożliwił pogłębienie badanych zjawisk związanych bezpośrednio z zagrożeniami społecznymi na terenie gminy Stomiec i uzyskanie informacji oraz opinii z różnych środowisk uczniów szkolnych. Analiza i interpretacja danych pozwoliła na sformułowanie wniosków oraz rekomendacji względem planowanych przyszłych działań profilaktycznych w gminie.

Problem alkoholowy z perspektywy dzieci i młodzieży szkolnej gminy Stomiec

Pierwszym problemem społecznym diagnozowanym wśród dzieci i młodzieży szkolnej gminy Stomiec było **narażenie na problem alkoholowy**. W tym celu uczniom zadano szereg pytań związanych ze skalą zjawiska w otoczeniu oraz indywidualnymi doświadczeniami z alkoholem. Po analizie wyników można stwierdzić, że:

1) Na tle badań ogólnopolskich uczniowie w klasach gimnazjalnych wypadają korzystniej – inicjację alkoholową ma za sobą 33% badanych uczniów GIM (średnio w kraju próby picia ma za sobą 83,8% gimnazjalistów) oraz 17% uczniów klas podstawowych.

2) Najczęściej deklarowaną okolicznością inicjacji alkoholowej młodzieży, oprócz przyzwolenia rodziny (SP – 10%; GIM - 8%), w przypadku młodszych uczniów, było także spotkanie ze znajomymi (SP – 3%; GIM – 20%). **83% najmłodszych uczniów wskazało, że ten problem ich nie dotyczy. Tak samo zadeklarowało już 68% uczniów klas gimnazjalnych.**

3) Oprócz okoliczności inicjacji ważne było także to, jak często młodzi ludzie sięgają alkohol: **83%** uczniów SP i **69%** GIM, deklaruje, że ten problem ich nie dotyczy. W przypadku większości uczniów klas podstawowych kontakt z alkoholem był jednorazowy lub próbowali go raz lub kilka razy w życiu (łącznie 15%). W wypadku uczniów GIM 18% z nich spożywała alkohol kilka razy w życiu.

4) Kolejnym ważnym pytaniem, na które odpowiadali uczniowie było to dotyczące subiektywnej oceny dostępności alkoholu dla osób poniżej 18 roku życia. Otrzymane wyniki sugerują, że **65%** uczniów klas podstawowych i **61%** uczniów GIM nie wie, czy da się kupić alkohol, gdy nie ma się ukończonych 18. lat. Może to sugerować, że ta część uczniów nigdy nie podejmowała próby nabycia alkoholu. Jednocześnie łącznie 24%

uczniów SP stwierdza, że alkohol można bardzo trudno kupić lub prawie jest to niemożliwe. Łącznie 9% uczniów GIM stwierdza, że zakup alkoholu jest bardzo lub raczej łatwy, nie ma z tym problemu.

5) W następnej kolejności uczniowie wypowiadali się na temat rodzaju wypijanego alkoholu. Chociaż niewiele, to część odpowiedzi odnosiła się do piwa (SP – 6%; GIM – 6%) oraz wódki (Sp – 2%; GIM – 5%). Na podstawie otrzymanych odpowiedzi można przyjąć, że ten problem ich nie dotyczy: SP – 84%; GIM – 68%).

Problem nikotynowy z perspektywy dzieci i młodzieży szkolnej gminy Strumiec

Kolejny problem społeczny poruszany w badaniu dzieci i młodzieży szkolnej gminy Strumiec związany był z narażeniem na problem nikotynowy. W celu poznania skali zjawiska, uczniom zadano pytania związane z występowaniem zjawiska w najbliższym otoczeniu uczniów oraz indywidualnymi doświadczeniami z papierosami.

1) Mimo słabnącej popularności papierosów w naszym społeczeństwie są one wciąż atrakcyjną używką dla młodzieży. Zapytano uczniów SP, czy kiedykolwiek próbowali papierosa, oraz w jakich okolicznościach. **Inicjację nikotynową ma za sobą 8% uczniów klas podstawowych oraz 26% uczniów klas gimnazjalnych.**

2) Uczniowie klas podstawowych i klas gimnazjalnych swój pierwszy kontakt z papierosem mieli przede wszystkim na spotkaniu ze znajomymi (SP – 6%; GIM – 16%).

3) **Większość badanych uczniów SP, którzy mają za sobą inicjację nikotynową - aktualnie nie pali papierosów (łącznie: SP – 99%; GIM – 91%).**

4) Spora część uczniów ocenia, że ich koledzy raczej nie palą lub pali tylko kilka osób (łącznie: SP – 78%; GIM – 60%). Jednocześnie 17% uczniów GIM i 28% uczniów SP twierdzi, że w ich otoczeniu pali papierosy kilka osób.

5) W kolejnym pytaniu uczniowie udzielali odpowiedzi na temat subiektywnej oceny łatwości, z jaką można dokonać zakupu papierosów. Ponad połowa uczniów klas podstawowych w większości nie znało odpowiedzi na to pytanie (69%), a łącznie 17% z nich oceniła, że jest to raczej i bardzo trudne. Starsi uczniowie mają w tej kwestii podobne zdanie. 62% wskazało, że nie wie, a łącznie 15% oceniło, że raczej i bardzo łatwo jest kupić papierosy osobom poniżej 18 roku życia.

Problem narkotykowy z perspektywy dzieci i młodzieży szkolnej gminy Strumiec

W ankiecie kierowanej do uczniów poruszono kwestię problemu narkotykowego, w tym doświadczeń uczniów z dopalaczami.

1) **Wyniki badań wskazują, że tylko 1% uczniów klas gimnazjalnych miało kontakt z narkotykami lub dopalaczami.**

2) 14% uczniów klas gimnazjalnych zadeklarowało, że przyjmowało marihuanę. 98% uczniów klas SP i 97% uczniów GIM wskazało, że ten problem ich nie dotyczy.

3) Na pytanie: „Jak często przyjmujesz narkotyki lub dopalacze?” udzielili odpowiedzi nieliczni uczniowie. Wydaje się zasadne stwierdzenie, że badani uczniowie nie mają problemów z przyjmowaniem tego rodzaju substancji psychoaktywnych. Ich deklaracje przede wszystkim dotyczą tego, że ta kwestia ich nie dotyczy: **SP – 100%; GIM – 98%.**

4) Zdecydowana większość uczniów klas podstawowych nie wie, gdzie można kupić narkotyki lub dopalacze (97%). Wśród uczniów klas gimnazjalnych odsetek odpowiedzi przeczących jest nieco wyższy (100%).

Problem przemocy z perspektywy dzieci i młodzieży szkolnej gminy Strumiec

1) Zapytano uczniów, jak często doświadczają jakichkolwiek form przemocy.

Pozytywne wydają się dane prezentujące procent uczniów, którzy deklarują, że nigdy nie stali się ofiarą przemocy w szkole (SP – 65%; GIM – 89%) lub miało to miejsce rzadko (SP – 31%; GIM – 10%).

2) większość uczniów czuje się w szkole bezpiecznie (łącznie: SP – 97%; GIM – 95%).

3) W następnym pytaniu uczniowie zostali poproszeni o wskazanie czy są w szkole uczniowie, których się obawiają – takie wskazania występowały nie często: SP – 14%; GIM – 4%. Aczkolwiek, wydaje się bardzo istotne, aby zwrócić uwagę w badanych szkołach na jakość relacji rówieśniczych.

Uzależnienie od Internetu i cyberprzemoc z perspektywy dzieci i młodzieży szkolnej gminy Stromiec

1) Większość uczniów spędza przed komputerem od 2 do 3 godzin (SP – 45%; GIM – 51%).

Niestety, znaleźli się także uczniowie, którzy korzystają z komputera więcej niż 5 godzin dziennie (SP – 5%; GIM – 13%), co w praktyce może oznaczać, że po przyjściu ze szkoły korzystanie z komputera jest wśród tych uczniów jedyną formą spędzania czasu.

2) 35% uczniów klas podstawowych i 30% uczniów gimnazjum deklaruje, że brak dostępu do Internetu nie miałby dla nich znaczenia. Odczucie jego braku zadeklarowało 49% uczniów SP i 55% uczniów GIM. Z uwagi na realizację obowiązków szkolnych, które nieraz wymagają wsparcia się Internetem, powyższe wyniki można uznać w pewnym stopniu za zrozumiałe. Relatywnie niewielka grupa uczniów stwierdziła, że korzystanie z komputera jest dla nich na tyle istotne, że brak takiej możliwości odczuliby negatywnie (SP – 3%; GIM – 5%).

3) 17% uczniów SP i 18% uczniów GIM **padło ofiarą hatingu**. Polega to na otrzymywaniu obraźliwych komentarzy atakujących bezpośrednio osobę. Komentarze takie są widoczne publicznie w serwisach społecznościowych i często występują w formie zmasowanej – jeden negatywny komentarz powoduje falę kolejnych. Dla dorastającej młodzieży doświadczenie hatingu może być niezwykle traumatyczne.

4) Uczniowie dość często otrzymywali wiadomości z obelgami (SP – 17%; GIM – 21%), często padali też ofiarami włamania na konto (SP – 17%; GIM – 18%).

Hazard z perspektywy dzieci i młodzieży szkolnej gminy Stromiec

1) Większość uczniów nie korzystała nigdy z formy „rozrywki” jaką jest gra na automatach (SP – 82%; GIM – 71%).

2) W porównaniu do gier na automatach, internetowe gry „na pieniądze” są mniej popularne wśród dzieci i młodzieży. Grało w nie: 5% uczniów SP i 16% uczniów GIM.

Badanie dorosłych mieszkańców gminy Stromiec

W badaniu wzięło udział 100 dorosłych mieszkańców gminy Stromiec, wśród nich 83 kobiety oraz 17 mężczyzn, w próbie znajdowały się osoby o średniej wieku- 43,2 lat.

Problem alkoholowy z perspektywy dorosłych mieszkańców gminy Stromiec

Badania CBOSu, z 2010 roku, wskazały że: od alkoholu nie stroni ponad trzy czwarte dorosłych Polaków (76%), przy czym dwie trzecie (65%) twierdzi, że pije czasami, a co dziewiąty (11%) – że często. Ponad jedna piąta badanych (22%) deklaruje abstynencję.

W gminie Stromiec badani mieszkańcy odpowiadali następująco:

1) Pierwszą z poruszanych kwestii był wiek inicjacji alkoholowej. 20% osób swój wiek inicjacji alkoholowej wskazało na okres między 13 a 15 rokiem życia. Kolejna wartość wskazuje, że 20% badanych mieszkańców nigdy nie spożywało alkoholu. Tylko 15% badanych pierwszy raz spożyło alkohol po uzyskaniu pełnoletności. Generalnie należy stwierdzić, że badani mieszkańcy gminy, w perspektywie wieku rozwojowego, dość wcześnie spróbowali alkoholu.

2) Kolejną kwestią była częstotliwość spożywania alkoholu. Tylko 16% respondentów to osoby deklarujące abstynencję. Największa liczba badanych przyznała że pije alkohol kilka razy w roku (33%) oraz kilka razy w miesiącu (24%). 7% mieszkańców przyznaje się do spożywania alkoholu kilka razy w tygodniu. Otrzymane wyniki można podsumować stwierdzeniem, że większość mieszkańców pije alkohol sporadycznie.

3) Badani deklarowali najczęściej, że spożywają jednorazowo 7 – 9 porcji alkoholu – 30% (0,5 – 1 piwa, 1 – 2 kieliszki wina lub 1 – 2 małe kieliszki wódki) lub 5 – 6 porcji (16%). 34% badanych to osoby niepijące. W związku z powyższym, **należy uznać, że mieszkańcy gminy Stromiec odzwierciedlają postawy wobec picia alkoholu o dość średnim poziomie ryzyka.**

4) Kolejne pytanie badające postawy względem alkoholu dotyczyło dostępności i kontroli sprzedaży alkoholu. Łącznie 52% uważa, że: „dostęp do alkoholu nie powinien być ograniczony lub kontrolowany”. Jednocześnie 46% respondentów ocenia osoby pijące alkohol jako raczej zagrażające bezpieczeństwu w środowisku lokalnym. Również 41% badanych raczej przychyliła się do stwierdzenia, że osoby nieletnie mają łatwość w zakupie alkoholu w lokalnych sklepach.

Problem narkotykowy z perspektywy dorosłych mieszkańców gminy Stromiec

1) Pytanie dotyczyło osób zażywających narkotyki i dopalacze w najbliższym środowisku respondentów. Łącznie 68% respondentów zna co najmniej jedną osobę zażywającą substancje psychoaktywne: narkotyki lub dopalacze. 32% twierdzi, że nie ma w swoim otoczeniu osób przyjmujących substancje odurzające.

2) Wśród najczęściej stosowanych w środowisku lokalnym substancji znalazło się ekstazy – 25% respondentów zna osoby, które przyjmują te substancje. Kolejne, co do popularności okazały się dopalacze (18%) i heroina (17%). Te rodzaje substancji są szczególnie niebezpieczne ze względu na brak wiedzy na temat konsekwencji ich przyjmowania oraz bardzo łatwą dostępność w sklepach internetowych

3) 41% respondentów wskazało, że posiada wiedzę na temat tego, gdzie może nabyć substancje psychoaktywne takie, jak narkotyki czy dopalacze.

Problem przemocy z perspektywy dorosłych mieszkańców gminy Stromiec

Zbadano rozpowszechnienie przemocy fizycznej oraz psychicznej w środowisku lokalnym bez kierowania bezpośredniego pytania o bycie ofiarą lub sprawcą przemocy w rodzinie

1) **Wyniki badań są niepokojące, ponieważ 25% respondentów ma w swoim otoczeniu osoby, które doświadczają przemocy w rodzinie a 31% podejrzewa, że tak się dzieje.**

2) Wśród badanych mieszkańców tylko 51% badanych wie do jakich instytucji może zgłosić się osoba doświadczająca przemocy w rodzinie.

3) Łącznie 49% badanych zdecydowanie lub raczej zgadza się ze stwierdzeniem, że przyczyną przemocy w rodzinie jest alkohol. **Warto pamiętać, że spożywanie alkoholu nasila tendencję do stosowania przemocy, ale nie jest jej bezpośrednią przyczyną. Oznacza to, że leczenie uzależnienia od alkoholu nie pozwala na zakończenie problemu przemocy w rodzinie.**

4) W społeczeństwie jest obecne przekonanie, że przemoc zdarza się tylko w domach w tzw. „marginesu społecznego” – łącznie 39% mieszkańców gminy Stromiec jest skłonny myśleć schematycznie o przemoc w rodzinie.

5) Tylko 41% badanych mieszkańców zgadza się ze stwierdzeniem, że ofiarą przemocy w rodzinie może stać się zarówno kobieta, jak i mężczyzna.

6) Poniższe wartości wskazują na średni poziom wiedzy na temat specyfiki przemocy wśród części badanych mieszkańców. Poniższe wartości dotyczą łącznych odpowiedzi: zgadzam się i zdecydowanie się zgadzam:

o „Przemoc w rodzinie to prywatna sprawa, nikt nie powinien się wtrącać” – 38%;

o „Przemoc jest tylko wtedy, gdy są widoczne ślady na ciele ofiary” – 36%;

o „Policja nie powinna interweniować w sprawach rodzinnych” – 48%

Hazard z perspektywy dorosłych mieszkańców gminy Stromiec

O hazardzie mówi się, że jest to ukryty nałóg, ponieważ nie widać od razu wyraźnych symptomów uzależnienia. Niestety, uzależnienie od hazardu często współwystępuje z innymi problemami, jak nadużywanie alkoholu czy narkotyków.

1) W subiektywnej ocenie część przebadanych mieszkańców zjawisko uzależnienia od hazardu jest bardzo i dość rzadkie – łącznie 35%. Jednocześnie 65% respondentów nie wie, gdzie mogą zgłosić się osoby uzależnione od hazardu.

Cyberprzemoc i uzależnienie od Internetu

1) Badania wykazały, że cyberprzemoc w lokalnej społeczności może stanowić dla niej problem. Mianowicie, 37% badanych nie ma w swoim otoczeniu osoby, które padły ofiarą przestępstwa internetowego (np. włamania na konto, oszustwa, wyłudzenia, zniesławienia). Aczkolwiek, łącznie aż 63% wie o takim zdarzeniu lub nie jest pewna, ale ma podejrzenia, że tak właśnie się stało.

2) Badania wykazały, że cyberprzemoc w lokalnej społeczności może stanowić dla niej problem. Mianowicie, 37% badanych nie ma w swoim otoczeniu osoby, które padły ofiarą przestępstwa internetowego (np. włamania na konto, oszustwa, wyłudzenia, zniesławienia). Aczkolwiek, łącznie aż 63% wie o takim zdarzeniu lub nie jest pewna, ale ma podejrzenia, że tak właśnie się stało.

Badanie sprzedawców alkoholu na terenie gminy Stromiec

Badanie zostało przeprowadzone wśród sprzedawców napojów alkoholowych w punktach sprzedaży na terenie gminy. Grupa badana stanowiła 17 kobiet i 4 mężczyzn. 12 respondentów, to pracownicy punktów. Natomiast 9 osób, to ich właściciele. Średnia wieku przebadanych sprzedawców wyniosła 45 lat.

Problem alkoholowy z perspektywy sprzedawców alkoholu na terenie Gminy Stromiec

1) Łącznie 72% badanych sprzedawców napojów alkoholowych wskazało, że alkohol zawarty w piwie oraz winie jest tak samo groźny jak ten zawarty w wódce. Świadczy, to pośrednio o wysokim poziomie świadomości badanych na temat szkodliwości napojów o potencjalnie niższej zawartości procentowej alkoholu.

2) Łącznie 66% sprzedawców uważa, że dostęp do napojów alkoholowych powinien być ograniczony lub kontrolowany. 19% badanych wyraża zdanie przeciwne, czyli nie uważa, aby dostęp ten powinien podlegać kontroli.

3) Łącznie aż 76% respondentów nie zgadza się z tym, że osoby, które piją alkohol zagrażają bezpieczeństwu w ich lokalnym środowisku.

4) łącznie 52% nie zgadza się ze stwierdzeniem, że osoby małoletnie mają łatwy dostęp do alkoholu. 24% ankietowanych uważa, z kolei, że zakup ten jest raczej łatwy, a zdecydowanie się z tym zgadza także 24%.

5) Łącznie 57% sprzedawców sprzeciwia się stwierdzeniu, że spożywanie alkoholu pomagało w trudnych sytuacjach życiowych. Dodatkowo, łącznie 67% badanych odpowiedziało, że prowadzenie samochodu po niewielkiej ilości alkoholu nie jest bezpieczne. Dalej, łącznie 62% sprzedawców nie zgadza się ze stwierdzeniem, że kobiety w ciąży mogą bezpiecznie pić niewielkie ilości alkoholu.

6) Sprzedawcy napojów alkoholowych w gminie Stromiec deklarują, że przypadki próby kupna alkoholu przez osobę poniżej 18 roku życia zdarzają się kilka razy w dziennie (29%) a kolejne 28% twierdzi, że kilka razy w roku. 19% badanych zadeklarowało, że próby kupna alkoholu zdarzają im się kilka razy w tygodniu. **Wobec tego, należy uznać, że próby zakupu alkoholu przez osoby niepełnoletnie są podejmowane na terenie gminy często.**

7) W przypadku wątpliwości, co do wieku, 29% badanych zawsze sprawdza dowody potwierdzające wiek; często robi to 19% osób; rzadko 33%; nigdy 19%.

Oddziaływania profilaktyczne wśród dzieci i młodzieży – rekomendacje oparte na modelu profilaktyki pozytywnej:

Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) podaje, że aż 50% zaburzeń zdrowia psychicznego prowadzących do nadużywania substancji psychoaktywnych, agresji i przemocy, a także innych zachowań antyspołecznych zaczyna się w okresie dojrzewania. **Dzieci i młodzież są więc grupą wymagającą szczególnie intensywnych oddziaływań profilaktycznych.**

Środowisko szkolne wywiera ogromny wpływ na rozwój fizyczny, emocjonalny i społeczny dzieci i młodzieży, stąd jego kształtowanie może sprzyjać zdrowiu psychicznemu. Australijskie badania na zlecenie WHO pozwoliły na wyodrębnienie najistotniejszych czynników chroniących oraz czynników ryzyka:

Czynniki ryzyka

- 1) przemoc rówieśnicza
- 2) odrzucenie przez rówieśników
- 3) słaba więź ze szkołą
- 4) niedostateczne kierowanie własnym zachowaniem (brak kontroli)
- 5) destrukcyjna grupa rówieśnicza
- 6) niepowodzenia szkolne

Informacje uzyskane za pomocą ankiet oraz analiza zgromadzonych danych pozwoliły na dokonanie podsumowania i wyciągnięcie wniosków diagnozujących lokalne zagrożenia społeczne na terenie gminy Stromiec, które podzielone zostały ze względu na rodzaj problemu.

Czynniki chroniące

Przez „czynniki chroniące” należy rozumieć: wszystkie elementy osłabiające oddziaływanie czynników ryzyka, zwiększające „odporność” jednostki a więc zmniejszające prawdopodobieństwo wystąpienia zachowań problemowych.

Można je pogrupować w kilka kategorii:

- 1) poczucie przynależności
- 2) pozytywny klimat szkoły
- 3) prospołecznie nastawiona grupa rówieśnicza
- 4) wymagania od uczniów odpowiedzialności i udzielania sobie wzajemnej pomocy
- 5) okazje do przeżycia sukcesu i rozpoznawania własnych osiągnięć
- 6) zdecydowany brak akceptacji przez szkołę dla przemocy.

Wymienione czynniki chroniące mają charakter uniwersalny. Zadaniem działań profilaktycznych jest wzmacnianie czynników chroniących oraz osłabianie czynników ryzyka. Warto pamiętać, że oddziaływanie w zakresie jednego tematu zajęć, np. dotyczących jedynie przemocy może przynieść pozytywne rezultaty także w profilaktyce innych zachowań ryzykownych.

III. Realizatorzy programu

Rozwiązywanie problemów alkoholowych i narkotykowych wymaga współdziałania szeregu instytucji, aby skutecznie przeciwdziałać przemocy związanej z alkoholem i narkotykami. Realizacją Programu na rok 2020 zajmują się :

1. Koordynator Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii.
2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
3. Punkt konsultacyjny dla rodzin osób dotkniętych problemem alkoholowym, narkomanią i przemocą domową.
4. Szkoły Podstawowe i Gimnazjum.
5. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.
6. Gminny Klub Sportowy.
7. Zespół Interdyscyplinarny.
8. Posterunek Policji.
9. Gminna Biblioteka Publiczna,

IV. Adresaci Programu

Adresatami Programu są wszyscy mieszkańcy Gminy Stomiec, a w szczególności następujące grupy osób:

1. Osoby uzależnione od alkoholu oraz osoby pijące szkodliwie.
2. Dzieci i młodzież szkolna (w tym dzieci ze środowisk zagrożonych alkoholizmem).
3. Rodziny (w tym osoby współuzależnione) oraz najbliższe otoczenie osób z problemem alkoholowym.

V. Zadania gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii

1 . Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków

Zespół uzależnienia od alkoholu i narkotyków jest chorobą społeczną, której konsekwencji doświadczają członkowie rodzin osób uzależnionych oraz środowisko społeczne.

Sposoby realizacji:

1. Kontynuacja działań Punktu Konsultacyjnego, do którego należy:
 - 1) dostarczanie informacji o możliwości podjęcia profesjonalnej terapii,
 - 2) motywowanie i kierowanie do leczenia,
 - 3) udzielanie wsparcia i pomocy psychospołecznej po zakończeniu terapii odwykowej osobom uzależnionym i ich rodzinom,

Zakres finansowania działalności Punktu Konsultacyjnego obejmuje m. in. :

- wynagrodzenie osoby pełniącej dyżur (psychologa)
 - zakup materiałów informacyjno -edukacyjnych , (książki specjalistyczne, prasa, ulotki, broszury ,poradniki)
2. Finansowanie zajęć terapeutycznych dla osób uzależnionych.
 3. Finansowanie kosztów leczenia osób uzależnionych (leki , koszty podróży, itp.)
 4. Finansowanie kursów i szkoleń dla pracowników osób pracujących na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii (zwrot kosztów podróży).
 5. Finansowanie pobytu mieszkańcom Gminy Stomiec w Ośrodkach Interwencji Kryzysowej
 6. Zakup i dystrybucja materiałów informacyjno - edukacyjnych niezbędnych do realizacji programu (ulotki , broszury, poradniki).
 7. Stała współpraca z instytucjami i organizacjami pozarządowymi ,placówkami oświatowymi

ośrodkami kultury, klubami sportowymi ,zajmującymi się profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych i narkomanii

8. Udzielanie dotacji celowych na realizację zadań wynikających z Programu organizacjom pozarządowym, które zajmują się profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych.

9. Współpraca z biegłymi sądowymi, psychologiem, psychiatrą w zakresie kierowania osób uzależnionych na badania w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia i ustalenia sposobu leczenia.

- przygotowanie dokumentacji do sądu

- współpraca z kuratorami sądowymi wykonującymi nadzór nad osobami poddanymi leczeniu odwykowemu na podstawie orzeczenia sądu.

Zakres finansowania obejmuje m. in.

- koszty opinii biegłych,

- opłaty sądowe związane ze składaniem wniosku o wszczęcie procedury zobowiązania do leczenia.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, narkotykowe, pomocy psychologicznej i prawnej a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie

1) Pomoc prawna i psychologiczna dla rodzin osób uzależnionych w ramach punktu konsultacyjnego.

2) Pomoc psychologiczna dla osób współuzależnionych i doświadczających przemocy domowej.

3) Budowanie lokalnej koalicji osób, służb, instytucji i organizacji w sprawie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Współdziałanie w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego.

4) Edukacja publiczna (ulotki, broszury , poradniki).

5) Współpraca z Policją, Służbą Zdrowia, Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii ,w szczególności dla dzieci i młodzieży w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych , a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych.

1) Prowadzenie popołudniowych zajęć opiekuńczo- wychowawczych dla dzieci.

Zakres finansowania obejmuje m. in.

- zakup materiałów do zajęć (materiały biurowe , sprzęt sportowy)

- dofinansowanie działalności rekreacyjnej i kulturalnej oraz sportowej (m. in. basen, spektakle teatralne, koncerty, seanse filmowe)

- dożywianie dzieci , zakup paczek gwiazdkowych.

2) Realizowanie w szkołach podstawowych i gimnazjum programów profilaktycznych (warsztaty, spektakle).

3) Dofinansowanie wypoczynku letniego i zimowego (kolonii, ferii zimowych) dla dzieci i młodzieży z terenu gminy.

4) Przystąpienie do ogólnopolskiej kampanii edukacyjnej związanej z profilaktyką problemów uzależnień.

5) Wspieranie merytoryczne i finansowe:

- imprez edukacyjnych, kulturalnych, sportowych i turystycznych,

- konkursów wiedzy o uzależnieniach,

- zawodów i turniejów sportowych promujących zdrowy styl życia,

- festynów rodzinnych,
- rajdów, olimpiad,
- wspieranie i dofinansowanie imprez promujących wzorce godne naśladowania i zdrowy styl życia.

Zakres finansowania obejmuje m. in.

- zakup materiałów profilaktycznych w tym plakatów, ulotek, broszur, ekspozycji i innych materiałów edukacyjnych niezbędnych do realizacji programów.
 - zakup szkolnych programów profilaktycznych (spektakli , teatrzyków, pogadanek)
 - zakup nagród rzeczowych dla uczestników konkursów i turniejów sportowych.
 - zakup biletów wstępu na imprezy artystyczne, kulturalne, rekreacyjne i sportowe.
- 6) Organizowanie szkoleń różnych grup zawodowych i społecznych w zakresie uzależnień i przemocy w rodzinie.

Zakres finansowania obejmuje:

- finansowanie szkoleń
- 7) Dofinansowanie zakupu nowych elementów wyposażenia placów zabaw dla dzieci
- 8) Prowadzenie działalności edukacyjno – informacyjnej.

Zakres finansowania obejmuje:

- zakup i dystrybucja broszur, ulotek, filmów i plakatów.
- 9) Wspieranie i dofinansowanie działań w zakresie organizacji imprez dla dzieci i młodzieży oraz dorosłych , które mają wyraźny cel profilaktyczny , promujący zdrowy i trzeźwy styl życia. Współdziałanie ze wszystkimi organizacjami i instytucjami działającymi w obszarze profilaktyki.
- 10) Finansowanie lokalnej diagnozy problemów uzależnień.

4. Wspomaganie działalności instytucji , stowarzyszeń i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

- 1) Wspieranie finansowe instytucji i organizacji pozarządowych zajmujących się statutowo rozwiązywaniem problemów alkoholowych.
Współpraca z instytucjami pozarządowymi , organizacjami kulturalno – oświatowymi w zakresie realizacji zajęć profilaktyczno- edukacyjnych dla dzieci młodzieży i ich rodzin.

5. Ustalanie szczegółowych zasad wydawania i cofania zezwoleń na prowadzenie sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży i poza miejscem sprzedaży, kontrola przestrzegania zasad obrotu tymi napojami

- 1) Podejmowanie działań kontrolnych interwencyjnych w stosunku do punktów handlujących alkoholem.
- 2) Czuwanie nad prawidłową lokalizacją punktów sprzedaży alkoholu oraz opiniowanie wniosków dotyczących przydziału zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.
- 3) Podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych.

Zakres finansowania obejmuje m. in.

- finansowanie szkoleń dla sprzedawców alkoholi.

6. Finansowanie Gminnego Programu Profilaktyki I Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii

- 1) Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii finansowany jest ze środków własnych pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

- 2) Za realizację zadań wynikających z niniejszego programu odpowiedzialny jest Wójt Gminy oraz Przewodniczący Komisji.
- 3) Przewodniczący Komisji składa corocznie sprawozdanie Wójtowi i Radzie Gminy z wykonania programu do 31 marca danego roku.
- 4) Realizacja w/w zadań na terenie gminy odbywać się będzie w ścisłej współpracy z podmiotami, których zadania między innymi związane są z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych i przeciwdziałaniem narkomanii : Policją, Szkołami , Zakładem Opieki Zdrowotnej, Gminnym, Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Gminnym Centrum Kultury.

7. Zadania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

- 1) Inicjowanie i koordynowanie lokalnej polityki wobec problemów alkoholowych w gminie Stromiec,
- 2) Wyznaczanie priorytetów gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,
- 3) Opiniowanie ofert składanych przez podmioty realizujące zadania gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii,
- 4) Prowadzenie kontroli przestrzegania zakazów ustawowych oraz warunków sprzedaży napojów alkoholowych w gminie Stromiec,
- 5) Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia zastosowania wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczenia w zakładzie leczenia odwykowego,
- 6) Wydawanie opinii dotyczących wydania zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych zgodnie z art. 18 ust. 3a ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- 7) Dokonywanie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia z godnie z art. 18 ust.8 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

8. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

- 1) Odpłatność za prace wykonywane na rzecz realizacji niniejszego programu następuje na podstawie rachunków.
- 2) Za udział w pracach Komisji członkowie otrzymują wynagrodzenie za każde posiedzenie w wysokości 10 % minimalnego wynagrodzenia pracownika, o którym mowa w art.2 ust.5 ustawy z dnia 10 października 2002r. o minimalnych wynagrodzeniach za pracę (Dz.U.2018r.,poz.2177 z późn. zm.).
- 3) Podstawą wypłaty wynagrodzenia jest:
 - zawarcie umowy- zlecenia z członkami komisji
 - udział w posiedzeniu Komisji (odnotowany podpisem w liście obecności).
- 4) Członkowie Komisji otrzymują za wyjazdy służbowe po za teren Gminy zwrot kosztów podróży na zasadach określonych w przepisach podróży służbowych na obszarze kraju.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY STROMIEC
Michał Ziolkowski
Michał Ziolkowski